

22. 11. 2011

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zavedme konečně centrální rejstřík přestupků!

Situace ve šluknovském výběžku nyní může asi málokoho nechat lhostejným. Počátkem září se sešli starostové měst a obcí Šluknovského výběžku s ředitelkou Odboru prevence kriminality MV ČR a ředitelem Odboru bezpečnostní politiky MV ČR. Z jejich zasedání vzešlo tak zvané Šluknovské desatero,[1] tedy deset bodů, které starostové relevantně požadují od vlády a zákonodárců splnit. Ve svém komentáři bych se rád zastavil u jednoho zatím mediálně opomíjeného bodu.

Stejně jako starostové ze Severu dlouhodobě podporují zavedení centrálního rejstříku (evidence) přestupků. V současné době v Česku, žel, stále neexistuje centrální rejstřík přestupků. Přínosem by mimo jiné bylo, že příslušný správní úřad by byl informován o „přestupkové minulosti“ pachatele a zároveň by registr umožnil, po příslušné legislativní úpravě, prohřešky sčítat.

Pro neprávnický připomeňme, že přestupkem se ve správním právu trestním rozumí zaviněné jednání, jenž porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně (*expresis verbis*) označeno v přestupkovém nebo jiném zákoně, nejde-li o tzv. jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.

Toto pojmové vymezení přestupku je založeno na kombinaci materiálního a formálního vymezení. Přestupkem tedy může být jen nedovolený, protiprávní čin.[2]

Přestupkem není jednání, jímž někdo odvrací *přiměřeným* (!) způsobem přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný zákonem nebo jímž někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak.[3]

Rovněž připomeňme, že sankce za přestupky se nezapisují do rejstříku trestů, tzn. že přestupkový postih se ve výpisu z rejstříku trestů neobjevuje. Takže například nový zaměstnavatel se o nich nedozví. Přestupky se sice evidují, nikoliv však centrálně. To znamená, že úřad, který o přestupku rozhodl, má záznam pouze ve své vlastní evidenci.

Vzpomeňme na *causu Pacovský*. Zmíněný člověk vytáhl na své sousedy v jihočeských Litvínovicích zbraň a začal střílet. Po divoké střelbě zůstali na zemi ležet tři mrtvé fyzické osoby. Střelec terorizoval spoluobčany celá léta předtím, úřady však řešily každý jeho přestupek zvlášť. Díky tomu pachatel pokaždé vyvázl s pouze drobným správním trestem. Podobným případům, jež nakonec vedou k obrovské tragédii, by též pomohl zabránit, výše zmíněný starosta podporovaný, centrální rejstřík přestupků.

Je dobré též zmínit, že nejde o úplnou novinku, politici jej slibovali již v létě 2010 při sestavování programu koalice. Vyjednávači vznikající koalice se sice shodli na zavedení centrálního registru přestupků, ale avšak v reálu stále neexistuje.

Co všechno by se zapisovalo?

Podporuji návrhy , aby se evidovaly všechny přestupky proti majetku dle § 50 přestupkového zákona, tedy krádeže, zpronevěry, podvody či ničení cizí věci, při nichž vznikla škoda do pěti tisíc korun. Stejně by se zapisovaly i přestupky proti občanskému soužití dle § 49 přestupkového zákona, například vyhrožování násilím a drobné ublížení na zdraví.

Rejstřík by samozřejmě platil, jako všechny ostatní legální instituty v právním státě pro všechny - bez rozdílu rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině - tedy erga omnes.

Dodejme že bychom nebyli v EU žádnou výjimkou. V zahraničí přestupkové registry existují např. v Nizozemí nebo sousedním Rakousku.

Nad rámec tématu tohoto komentáře podotýkám, že za diskuzi by jistě stálo prodloužení prekluzivní (v médiích nesprávně často označované jako promlčecí) doby u přestupků z jednoho roku na dva. Aby nedocházelo k situacím, kdy se pachatel/ka přestupku vyhne trestu, například kvůli stále populárním obstrukcím s doručováním.

Jsem si samozřejmě vědom, že zavedení centrálního rejstříku není žádným všelékem, ale určitě by to byl potřebný kámen do mozaiky zlepšení bezpečnostní situace nejen na problémovém severu Čech. Jinak nezbývá neustále pracovat na nikdy nekončícím díle jménem vymahatelnost práva v Česku. V sektoru práva trestního nepolevit ve snaze udělat vše proto, aby docházelo k důslednému a hlavně rychlému (!) sankcionování trestných činů a správních deliktů. Jak nám již dlouho říká teorie trestního práva (a nota bene mnou vyučovaného správního práva trestního také) : Rychlé vynesení trestu má výchovný a varovný efekt na celou společnost!

Kdo něco opravdu chce, hledá způsob, kdo nechce, hledá důvod!

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.,
odborný asistent na PF MU v Brně

[1] Desatero Šluknovského výběžku

Zástupci měst a obcí Šluknovského výběžku žádají vládu a Parlament ČR, Policii ČR a příslušné orgány státní správy o prosazení těchto požadavků, ve kterých spatřují řešení problematiky nejen Šluknovského výběžku, ale i dalších měst a obcí České republiky:

1. Posílení, nebo přinejmenším zachování, stávajícího počtu policistů ve Šluknovském výběžku, a to především ve výkonu hlídkové služby.
2. Změnu rozpočtového určení daní ve prospěch všech měst a obcí České republiky na úkor čtyř

největších měst (Praha, Brno, Ostrava, Plzeň), která v současné době pohltí cca 50 procent všech daňových příjmů z rozpočtového určení. Část navýšených příjmů by byla mandatorně použita na zvýšení zaměstnanosti v obcích.

3. Rychlé schválení novely loterijního zákona v té podobě, jak je navrhována Senátem ČR.

4. Rychlé vydání prováděcí vyhlášky k Zákonu o odpadech, která by měla zpřísnit režim výkupu železa a barevných kovů.

5. Zavedení Centrálního rejstříku přestupků.

6. Důrazné řešení drogové kriminality a pouliční kriminality ve Šluknovském výběžku.

7. Nastavení hygienických norem, stanovujících počet m² na jednu osobu v bytové jednotce, které zajistí důstojné bydlení všech občanů a zamezí jejich nekontrolovatelnému sestěhovávání.

8. Důraz na vymahatelnost práva v ČR, na rychlejší a důslednější postižitelnost trestných činů a přestupků. Rychlé vynesení trestu má výchovný a výstražný účinek na celou společnost.

9. Spravedlivé a motivační rozdělování sociálních dávek pro všechny občany ČR.

10. Rychlé a efektivní řešení zaměstnanosti, zejména v oblasti veřejně prospěšných prací a veřejné služby.

zdroj: <http://www.smocr.cz/> - ofic. web Svazu měst a obcí ČR.

[2] Viz. blíže např. Hendrych D. a kol: Právní slovník, 3. vydání, 2009, C.H.Beck, Praha

[3] Např. muž poživší dvě malá jedenáctistupňová piva, odvázející v akutním případě z hůře dostupné lesní samoty těhotnou manželku do nemocnice, z právního hlediska nepáchá přestupek, byť jinak by jeho jednání přestupkem bylo. Vždy je zde ovšem nutné dbát zásady přiměřenosti, což bývá v praxi nepochybně leckdy problém.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)